

Udruženje građana češkog porijekla
Spolek občanů českého původu

česká beseda

Sarajevo

Informátor č. 1/2008 Období od 1.1. 2008 do 30.6. 2008

Drazí členové,

rok 2008 jsme započali pracovním setkáním. Členové sdružení přijali s radostí pozvání v přátelské atmosféře Františkánského kláštera sv. Antonína jednali o aktivitách v nadcházejícím období. Jako hostitele nás čekala organizace Pátého setkání přátelství, výběr kandidáta na kurs češtiny v Dobrušce, příprava projektů na rok 2009, dokončení příprav kursu českého jazyka pro studenty, kteří se ucházejí o stipendium na českých vysokých školách. Členům sdružení byl rozdan Informátor č. 2/2007 s kalendářem na rok 2008 s ilustracemi Jiřího Trnky z loutkového filmu Špalíček.

Všeobecný závěr: potřebujeme nutně prostory na práci a vše by bylo mnohem lepší, kdybychom měli nějaký svůj „koutek“ k dispozici.

Kurs českého jazyka trval pět měsíců, začal v lednu a skončil v červnu. Jadranka Šuster přednášela i v tomto roce českou gramatiku a hodiny konverzace vedli Libuše Pešková a Alexandr Götz. Zájem byl mimořádný. Důležité je připomenout, že vedle vysokoškoláků kurs navštěvovali i středoškoláci. Předávání diplomů se účastnila i konsulka ČR v BaH, paní Jana Stará, která hovořila s účastníky kursu výhradně česky. Pochválila studenty za znalosti, které si osvojili v tomto kursu.

Na školní rok 2008/2009 je oznámeno otevření lektorátu českého jazyka na filosofické fakultě v Sarajevu. Lektor bude z ČR.

Přípravy na Páté setkání přátelství byly velmi náročné, ale věříme, že jsme byli dobří hostitelé a že toto setkání svůj cíl splnilo a bylo pro všechny hosty krásným zážitkem, jedním slovem víkend v Sarajevu, na který se nezapomíná. Naším hostům jsme rozdali náš časopis Godišnjak, ročník 2007. Více o setkání od Leony Sabolek nalezneme na stránkách Jednoty, časopisu, který vydává Svaz Čechů v Chorvatsku. Publikován je i text v češtině, který napsala Gordana Dosegović, členka České besedy ze Záhřebu a náš host na tomto setkání.

Text budeme publikovat v Godišnjaku na rok 2008.

Pokud se týče této aktivity našeho sdružení, musím ještě dodat něco velmi důležitého, totiž že bez finanční pomoci, kterou nám vyčlenilo Ministerstvo zahraničních věcí ČR, kulturní a krajanský odbor, bychom těžko mohli toto setkání zorganizovat. Náš pokus, aby sponzorem bylo město Sarajevo, skončil neúspěšně a na pozvání k účasti na setkání se z vedení města nikdo neozval. V loňském roce bylo setkání v Banja Luce, hostitelem byla Česká beseda Banja Luka a sponzorem bylo město Banja Luka.

V červnu 2007 vyhlásilo vedení města veřejnou soutěž na spolufinancování projektů menšinových spolků. Přihlásili jsme čtyři projekty, ale kvůli nedomluvené metodologii práce vedení města nám tyto prostředky byly přiděleny až v únoru 2008 a to jen na tři projekty. Prostředky spolufinancování projektu „Restaurování anděla na hrobě sv. Mihovila nebyly schváleny“.

Upřímně doufám, že v nejbližší budoucnosti poznají místní úřady pravou hodnotu našeho sdružení, ale i podobných jiných, a že i financování se bude ubírat lepším směrem.

Federální ministerstvo kultury také vyhlásit podobnou veřejnou soutěž na spolufinancování projektů na r. 2008, na kterém konkurujeme se dvěma projekty. Doufáme, že federální ministerstvo kultury při výběrovém řízení schválí i naše projekty a přidělí nám prostředky na jejich financování.

V minulém roce uspořádalo Velvyslanectví ČR v Sarajevu ve spolupráci se Zemským muzeem BaH výstavu věnovanou dílu Karla Paříka, na které představilo klíčová díla tohoto architekta. Výstava již úspěšně proběhla v Sarajevu, Zenici a Tuzle a plánovala se ještě v Prijedoru a Banja Luce.

16. června 2008 položili členové České besedy květina na hrob Karla Paříka u příležitosti 66. výročí jeho smrti.

Události, kterých jsme se zúčastnili

Velvyslanectví ČR pokračovalo v tradici promítání filmů v prostorách Františkánského kláštera sv. Antonína v Sarajevu, o čemž vás pravidelně informujeme. V minulém období jste mohli shlédnout filmy „Divoké včely“ českého režiséra Bohdana Slámy, „Akumulátor“ režiséra Jana Svěráka, „Vratné láhve“ Zdeňka a Jana Svěráků, jakož i film „Kráska v nesnázích“ Jana Hřebečka. Vedle těchto projekcí (filmy bylo možno vypůjčit v českém velvyslanectví) jsou pravidelně promítány animované filmy pro nejmladší (Pat a Mat), dětské filmy bez dialogů.

V období 2. až 6. června byl českým velvyslanectvím organizován týden českého dětského filmu v Sarajevu, a následně i v Banja Luce, Zenici a Mostaru.

V rámci Sarajevské zimy vystoupili i čeští umělci. 4. března se komedií Baby Box představil v Národním divadle soubor Veselé skoky z Prahy. V Bosňáckém institutu byl 9. března uspořádán koncert Kateřiny Englichové (harfa) a Viléme Večerky (hoboj). V prostorech Collegia Artistica byla otevřena výstava s názvem „Pražské jaro 68“, věnovaná Alexandru Dubčekovi, jedné z vedoucích osobností Pražského jara, jakož i jednomu z nejznámějších politiků v historii bývalého Československa.

20. dubna 2008 byla v Bosňáckém institutu otevřena výstava Dušana Karpatského pod názvem „Jeden český přítel Bosny a Hercegoviny“. Po ukončení studia češtiny a srbochorvatštiny na filosofické fakultě Karlovy univerzity v Praze se v průběhu své padesátileté praxe zabýval hlavně sblíživáním české (i slovenské) literatury s literaturou jihoslovanských národů.

Vaše Jovanka Manzalović Šalaka

Rada národnostních menšin BaH

Zákon o ochraně práv příslušníků národnostních menšin byl schválen již v roce 2003 a článek 21 tohoto zákona říká, že Parlament BaH založí Radu národnostních menšin BaH jako zvláštní poradní orgán, který bude tvořen příslušníky národnostních menšin.

V červnu 2007 vypsala parlamentní Komise pro lidská práva, práva dětí, uprchlíků, mladých, imigraci, azyl a etiku veřejnou soutěž s úkolem vybrat jednoho představitele z každé národnostní

menšiny pro vytvoření Rady národnostních menšin BaH.

Představitelé Českých besed ze Sarajeva, Banja Luky a Prijedoru navrhli své kandidáty. Naše Beseda písemnou formou podpořila kandidáta Vladimira Blahu České besedy Banja Luka. Mezitím na schůzi Komise a kandidátů, která se konala v září 2007, Vladimír Blaha navrhl, aby se členkou Rady stala Jovanka Manzalović Šalaka, předsedkyně České besedy Sarajevo. Jeho návrh podpořil i Tomislav Blaha z České besedy Prijedoru. Práci Komise a výběru kandidátů byli přítomni i představitelé mezinárodního společenství v BaH, jménem OBSE Christiane Astrig Mardirossian a Grigori Fabian a za Centrum občanských iniciativ Jasmina Pašić.

Príslušné instituce BaH koncem ledna 2008 učinily Rozhodnutí o jmenování členů Rady národnostních menšin BaH, o čemž píše Helsinský výbor BaH ve svém časopisu:

„Po několikaměsíční proceduře vybrala parlamentní Komise jména deseti kandidátů z celkového počtu sedmnácti představitelů, které má mít Rada národnostních menšin BaH. Bylo navrženo, aby do Rady byli jmenováni: Halil Bivak (Albánci), Jovanka Manzalović Šalaka (Češi), Tihomir Knežiček (Italové), Jakob Finci (Židé), Basilika Ibrahimović (Makedonci), Nedžad Jusić (Romové), Andrija Stavok (Ukrajinci), Irena Mljivojević (Maďaři), Darko Kovač (Poláci) a Marija Grbić (Slovinci).“

V dubnu 2008 vznikla Rada národnostních menšin BaH při Parlamentu BaH. Předsedou byl zvolen Nedžad Jusić a zástupkyněmi Marija Grbić a Vasilija Ibrahimović. Na zasedání Rady v červnu 2008 byl schválen jednací řád do konce roku 2008. O práci Rady vás budeme informovat v následujícím období.

Členka Rady: Jovanka Manzalović Šalaka

Páté setkání přátelství

31.5. a 1.6. 2008 bylo v Sarajevu uspořádáno Páté setkání přátelství, které zorganizovala Česká beseda Sarajevo. Čest uspořádat tuto jubilejní akci měla z několika důvodů: v tomto roce je 130. výročí masového příchodu Čechů do Bosny a Hercegoviny, 80. výročí narození Jana Berana, 10. výročí obnovy České besedy a 5. rok existence Domu národnostních menšin v Banja Luce, jakož i

5. rok Setkání přátelství, kterému dal podnět Vladimír Blaha.

Pracovní část setkání otevřela 31.5. v hotelu Grand předsedkyně České besedy Sarajeva Jovanka Manžalović Šalaka. Pozdravila hosty: paní Janu Starou, konzulku Velvyslanectví ČR v BaH, pana Vladimíra Blahu z České besedy Banja Luka, paní Žanu Stajčićovou ze spolku Slováků „Jánošík“ z Banja Luky, paní Vesnu Golubović ze Spolku přátelství Jihoslovanů, Čechů a Slováků z Bělehradu a pana Dubravka Dosegoviće z České besedy Záhřeb.

Místopředseda České besedy Sarajeva Tomislav Krzyk vyzdvihl dobrou spolupráci s velvyslanectvím, ale i problémy kolem organizace aktivit kvůli nejistému financování, nedostatku prostor a peněz na drobné výdaje.

Předseda České besedy Banja Luka Vladimír Blaha hovořil o své myšlence spojení Čechů a Slováků žijících na území bývalé Jugoslávie, pozitivní zkušenosti Domu národnostních menšin v Banja Luce a vazbou s Domem národnostních menšin v Praze. Předsedkyně spolku Slováků Žana Stajčićová oznámila, že dostávají pomoc od města i od velvyslanectví.

Předsedkyně Spolku přátelství Jihoslovanů, Čechů a Slováků z Bělehradu Vesna Golubović upozornila, že jejich sdružení není menšinové, nýbrž sdružení občanů kvůli malému počtu Čechů v Bělehradě. Přesto k nim dojíždí český učitel z Rumunska, organizují cílené návštěvy Česka a v tomto roce si koncertem připomínají 40. výročí Pražského jara.

Stefana Paunović, asistentka slovenštiny na filosofické fakultě v Bělehradě zdůraznila, že se slovenština vyučuje jako cizí jazyk, zatímco ve Vojvodině jako mateřský. Mladé lidi přitahuje atraktivními programy.

Nejstarší Českou besedu, která existuje v Záhřebu plných 135 let, zastupoval místopředseda Dubravko Dosegović. Před 10 lety jim byl vrácen prostor, který bylo třeba značně upravovat vzhledem k tomu, že tam byla umístěna radiostanice. Mají

pěvecký sbor a folklorní skupinu a škola je ve vzdělávacím systému. Věnoval naší Besedě pěkný dárek s přáním, a by se příští setkání konalo v Záhřebu.

Konzulka Jana Stará hovořila o problému 2 milionů lidí českého původu, o které se stará Institut zmocněnce pro krajany. Ať se poskytuje jakékoli množství peněz, nikdy to nemůže stačit pro potřeby 170 spolků ze 45 zemí. Slíbila, že bude tlumočit problém financování, zvláště pokud se týče prostoru. Ministerstvo zahraničí ČR organizuje kurs českého jazyka v Dobrušce, studijní pobyty na univerzitách, posílá české učitele. Na kursech se učí metodika bohemistiky jakož i lektorát pro všechny zainteresované. Vydává se jednou za dva měsíce časopis „Vítejte v srdci Evropy“ a elektronický časopis na internetu. Je zde také stránka ministerstva zahraničí a portál českého radia. Na závěr poděkovala za spolupráci Vladimíru Blahovi, Jovance Manžalović Šalace a Tomislavu Krzykovi. Tlumočila Anna Baši.

V průběhu pracovní části setkání byl promítnut turistický film o Sarajevu a poté následovala procházka městem.

V průběhu slavností večere byly předány dary a shlédnut film o Čtvrtém setkání z minulého roku v Banja Luce. Potom byla podepsána dohoda o spolupráci spolků, ke které se připojila i naše Beseda. Zbytek večere uplynul v přátelské atmosféře a neformální, ale užitečné výměně zkušeností.

1.6. 2008 si vyšli hostitelé i hosté k prameni řeky Bosny a ještě jednou na procházku města.

Páté setkání přátelství zůstane pro všechny pěknou vzpomínkou a domluvená spolupráce pomůže v činnosti všem signatářům. Na shledanou při dalších setkáních!

Leona Sabolek

**Plánované aktivity sdružení
za období od 1.7.2008 do 31.12. 2008**

1. Den svatého Václava oslavíme jednodenním výletem do Kraljevy Sutjesky. Koordinátorem je Správní výbor České besedy Sarajevo.
2. Navázání spolupráce s radnicemi. Koordinátorem je Správní výbor České besedy Sarajevo.
3. Návštěva Prahy a navázání spolupráce s Domem národnostních menšin. Koordinátorem je Správní výbor České besedy Sarajevo.
4. Oslava vánočních a novoročních svátků.
5. Digitalizace časopisu České besedy – čísel od 1/1997 do dvojčísla 45-46/2006.
6. Organizace Pátého setkání přátelství Pracovní skupina
7. Pokračování aktivit kolem sanace pomníku. Koordinátorem je Tomislav Krzyk.
8. Informátor 2/2008

***Důležitá poznámka:** Pomoc při realizaci uvedených aktivit všech zainteresovaných členů sdružení je vítaná.*

**Uz ovaj broj INFORMATORA u dodatku «PREZIDENTI»
preuzeto iz časopisa ČR «Vítá Vás srdce Evropy » broj 3/2008**

Sarajevo; 1.7.2008

Správní výbor České besedy Sarajevo

Výpis ze statistiky návštěvnosti webové stránky **www.ceskabeseda.ba**

Sběr po měsících

Měsíc	denní průměr				celkem měsíčně					
	Hits	Files	Pages	Visits	Sites	KBytes	Visits	Pages	Files	Hits
Červen 2008	193	166	17	6	190	33084	207	520	4980	5808
Květen 2008	160	132	13	7	203	27220	224	406	4094	4963
Duben 2008	223	205	17	5	207	37366	176	529	6150	6712
Březen 2008	186	142	23	6	193	31920	187	727	4420	5795
Únor 2008	279	216	21	5	159	44317	171	630	6283	8108
Leden 2008	322	212	19	6	188	48371	213	598	6602	9986
Celkem						222278	1178	3410	32529	41372

INFORMÁTOR připravila Jovanka Manžalović Šalaka
Korektura: Gordana Frimel
Příprava a tisk: Igor Sivljakov

Tel: (387) 033 202 192;
Nevrt Ljiljana

033 668 551;
Hrzek Branka

061 546 144;
Krzyk Tomislav

061 504 408
Manžalović Š. Jovanka

Fax: (387) 033 664 160
ceska_beseda_sa@yahoo.com